

Scenariusze lekcji w klasie trzeciej szkoły podstawowej opracowany na podstawie cyklu „Wesoła szkoła”

Etap edukacyjny: kształcenie zintegrowane

Miejsce: sala szkolna

Czas trwania: 4 godziny lekcyjne

Kompetencje kluczowe:

I. Komunikowania się z ludźmi:

- komunikowanie się w języku ojczystym i pozawerbalnym,
- ilościowe, relacyjne, schematyczne ujmowanie, opisywanie, przedstawianie rzeczywistości za pomocą znaków i symboli matematycznych.

II. Odbiorcy wytworów sztuki i ich twórcy na miarę swoich możliwości:

- percepcja dzieła literackiego i próby własnej ekspresji literackiej,
- percepcja wytworów plastycznych i podejmowania własnej ekspresji plastycznej.

III. Współzycia, współpracy, współdziałania z ludźmi.

WSTĘP

Materiał nauczania w kształceniu zintegrowanym organizuje się na różne sposoby. Jednym z nich, nierzadko stosowanym, jest wybór pór roku jako motywu przewodniego. Pozwala to na podążanie nauczania za otoczeniem, a także wykorzystywanie w kształceniu znanych dzieciom faktów, oparcie się na doświadczeniach pozaszkolnych uczniów. Jesień (podobnie jak wiosna) jest porą roku, która daje duże możliwości dzięki „naocznej aktywności” natury. Stąd mój wybór tematu – „Historia liścia”.

TEMAT OŚRODKA: „PORA WESOŁA”

TEMAT DNIA: „HISTORIA LIŚCIA”

CELE OGÓLNE:

- doskonalenie umiejętności posługiwania się działaniami w zakresie 100
- kształcenie umiejętności budowania dłuższej wypowiedzi pisemnej
- wdrażanie do samodzielnej pracy

CELE SZCZEGÓLWE – UCZEŃ:

- zapisuje czasowniki według czasu i liczby
- potrafi porządkować wyrazy według części mowy
- układa samodzielnie swobodny tekst
- dokonuje obliczeń matematycznych w zakresie 100
- śpiewa piosenkę
- odczytuje hasło z szyfronady
- wykonuje pracę plastyczną

FORMY:

- zbiorowa
- indywidualna
- grupowa

METODY:

- A – pogadanka, praca z tekstem, pokaz,
- P – problemowa, rozwiązywanie zadań,
- E – drama, ekspresja,
- O – działanie praktyczne

POMOCE: kartoniki z częściami mowy, szyfronada, fiszki autokorektywne, liście z działaniami, karty liczbowe, kostki, włóczka, instrumenty perkusyjne, materiały plastyczne i przyrodnicze.

Ogniwa zajęć	Sposób realizacji Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	Środki dydaktyczne	Formy integracji	
				Treściowa	metodyczna
Część wstępna	1 Powitanie piosenką „Gdzie jesteś jesieni” (załącznik 1)	Uczniowie śpiewają piosenkę przy akompaniamencie instrumentów perkusyjnych.	flety, instrumenty perkusyjne	edukacja artystyczno-techniczna	E – ekspresja muzyczna
Wprowadzenie do tematu	2 Odczytanie tematu zajęć (załącznik 2).	Uczniowie odczytują wg kodu z szyfronady hasło - Historia liścia	szyfronada dla każdego ucznia	polonistyczna	O – ćwiczenia
Utrwalenie materiału	3 Zabawa. Jakie czynności mogą wykonywać liście?	Uczniowie wychodzą na środek klasy, naśladują czynności, a pozostali odgadują (spadam, wiruję, lecę, krążę).		przyrodnicza	E-drama
	4 Tworzenie liczby pojedynczej lub mnogiej czasowników. N. podaje przykład. Liść: tańczy, Liście śpiewają, liść spada, leci. Liście krążą, szumią.	Uczniowie podają czasowniki w liczbie przeciwnej. Liście tańczą, Liść śpiewa. Liść szumi. Liście spadają, lecą, krążą		polonistyczna	O-ćwiczenia utrwalające
Systematyzacja materiału	5 Porządkowanie części mowy. (załącznik 3).	Uczniowie otrzymują kartki z częściami mowy. Zamalowują je wg kolorów: rzeczowniki – czerwony; czasowniki – niebieski; przymiotniki - zielony; przysłówki – fioletowy. W rytm muzyki naśladują taniec jesiennych liści. W czasie przerwy w muzyce ustawiają się w 4 grupy.	kartki z częściami mowy, kredki, kasety	polonistyczna, artystyczno-techniczna	E– ekspresja muzyczna O- ćwiczenia
	6 Grupowanie części mowy. (załącznik 3)	Uczniowie zawieszają na tablicy w czterech grupach części mowy, sprawdzając, czy jest wśród nich „nieproszony gość” (wyraz błędnie zawieszony).	kartki z częściami mowy	polonistyczna	O- ćwiczenia utrwalające
Utrwalenie materiału	7 Układanie zdań rozwiniętych. Nauczyciel podaje schematy zdań np.: przymiotnik rzeczownik, czasownik, przysłówki.	Uczniowie budują zdanie wg schematu na podstawie słownictwa z tablicy. np. „Kolorowe liście lecą wysoko”.	kartki z częściami mowy	polonistyczna	P-problemowa
Opracowanie nowego materiału	8 Porządkowanie czasowników według czasu i liczby. (załącznik 4).	Uczniowie wpisują do zeszytu czasowniki – fiszka 1 zadanie. Samodzielnie sprawdzają wykonanie pracy fiszka 1 sprawdzenie.	fiszki dla każdego ucznia	polonistyczno- przyrodnicza	O - ćwiczenia
Opracowanie nowego materiału	9 Zbiorowe redagowanie historii liścia (pajęczynka z kłębkami włóczki).	Uczniowie stoją w kole. Nauczyciel zaczyna opowiadać, odrzucając kłębek włóczki do wybranego ucznia. Każdy uczeń układa jedno zdanie. Początek opowiadania: Byłem pięknym, kolorowym liściem dębu. Rosłem wysoko na gałęzi. Spoglądałem stamtąd na świat. Trochę nudziłem się. Myślałem o tym, jak dobrze byłoby poznać nowe miejsca. Wtem wiatr zawiął mocniej. Spadłem na ziemię. Wiatr zwiwał mnie dalej i dalej. Usłyszałem jakiś hałas. Zobaczyłem na polanie grupę dzieci. To była klasowa wycieczka. Dzieci zbierały kolorowe liście. Nagle jedna z dziewczynek podeszła do mnie. Włożyła mnie do swojego koszyka. Zabrała mnie do klasy. następnego dnia znalazłem się w klasowym bukietcie.	włóczka	polonistyczna	P – problemowa
	10 Pisanie swobodnego tekstu. (załącznik 8)	Uczniowie wybierają jeden liść ze swoich zbiorów i samodzielnie wymyślają jego historię. Korzystają ze zgromadzonego na tablicy słownictwa, słowników ortograficznych oraz ćwiczenia 3 z karty 73. (załącznik 5)	kaseta „Pieśń jesienna” P. Czajkowski	polonistyczna	P – problemowa O – działanie praktyczne

Ogniwa zajęć	Sposób realizacji Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	Środki dydaktyczne	Formy integracji	
				Treściowa	metodyczna
Utrwalenie materiału	11 Uzupełnianie rymowanki - dla uczniów, którzy wcześniej skończyli pisanie tekstu. (załącznik 6)	Uczniowie otrzymują fiszki autokorektywne; zadanie i sprawdzenie. Po uzupełnieniu samodzielnie sprawdzają poprawność wykonania.	fiszki	polonistyczna	A – praca z tekstem
	12 Sprawdzenie pracy indywidualnej.	Czytanie prac przez chętnych uczniów. Pozostałe zostają zebrane do sprawdzenia i oceny. Najciekawsze wybrane do Kącika Młodego Twórcy i zawieszane w klasie. (załącznik 8).			A – praca z tekstem
	13 Zabawa „Idziemy – stop”.	Uczniowie poruszają się w kręgu. Idąc, zakładają sobie nawzajem na głowę kapelusz. Na słowo „stop” ten, kto ma kapelusz na głowie – siada.	kapelusz	motoryczno-zdrowotna	E – zabawa
	14 Ćwiczenia techniki rachunkowej a) Wyścigi w rzędach.	Uczniowie wyciągają z talii jedną kartę i zatrzymują ją. Na tablicy w czterech rzędach zapisane są cztery liczby: 16, 24, 18, 14. Uczniowie dopisują wymyślone przez siebie działania dodawania lub odejmowania z wyciągniętą liczbą. Nauczyciel wybiera czterech uczniów, którzy sprawdzają poprawność wykonanych zapisów. Zwycięza rząd, który najszybciej i bez błędów wykona zadanie.	karty z liczbami	matematyczna	O – ćwiczenia
	b) Działania z kostkami.	Każda para otrzymuje dwie kostki (jedną od 1 do 6, drugą od 5 do 10). Uczniowie rzucają dwiema kostkami. Zapisują na kartkach działania mnożenia, zamieniają się kartkami i obliczają iloczyny. Ponownie zamieniają się kartkami i sprawdzają poprawność zapisanych wyników.	kostki	matematyczna	O – ćwiczenia E – zabawa matematyczna
	15 Rozwiązywanie zadań tekstowych złożonych (załącznik 7).	Uczniowie samodzielnie rozwiązują zadania z karty pracy. Po wykonaniu zostają ocenione przez nauczyciela.	karta pracy nr 38	matematyczna	P – rozwiązywanie zadań-
Utrwalenie materiału	16 Odczytanie tematu pracy plastycznej.(załącznik 9).	Na tablicy ułożone są liście z działaniami. Uczniowie obliczają, układają od najmniejszego do największego, odwracają na drugą stronę i odczytują hasło - dywan z liści.	karty z działaniami	matematyczna	O – ćwiczenia
Zastosowanie nowych wiadomości	17 Przypomnienie pojęć: <i>Faktura</i> : budowa powierzchni obrazu (wklęsła, wypukła, chropowata, gładka). <i>kompozycja otwarta</i> - taki układ elementów, do którego można dodawać nowe elementy nie burząc układu kompozycji. <i>Kompozycja zamknięta</i> to uporządkowana całość do której dodanie nowego elementu powoduje zaburzenie harmonii kompozycji.	Uczniowie wyróżniają (i nazywają) wśród swoich materiałów różne faktury.	przykładowe prace, ilustracje, obrazy	artystyczno-techniczna	A – pogadanka informacyjna A-pokaz
	18 Praca twórcza pod kierunkiem nauczyciela.	Uczniowie wybierają technikę i indywidualnie wykonują prace.			O – działanie praktyczne
	Gr.1 Gr.2	Frottage – wykonanie stempelków z liści pomalowanych farbą plakatową - dywan. Collage z liści i innych materiałów – Pani Jesień	Uczniowie malują liście farbami i odciskają stemple na kartonie. Uczniowie nakleją liście, papiery, szmatki na kartonie, uzupełniają farbą.	liście, farby, karton liście, szmatki, papier, karton	artystyczno-techniczna artystyczno-techniczna

Ogniwa zajęć	Sposób realizacji Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	Środki dydak- tyczne	Formy integracji	
				Treściowa	metodyczna
Część końcowa	19 Wystawa i ocena prac. Które prace przedstawiają Panią Jesień? Który dywan z liści podoba się wam najbardziej, i dlaczego? Które prace przedstawiają kompozycję zamkniętą? Które prace przedstawiają kompozycję otwartą? Czyje prace są najstaranniej wykonane?	Uczniowie wypowiadają się na temat prac .			P – dyskusja
	20 Podsumowanie i ewaluacja zajęć. (w kręgu). Komu najbardziej podobało się malowanie? Kto jest zadowolony ze swojej pracy pisemnej? Komu podobały się ćwiczenia matematyczne? Nauczyciel nagradza uczniów aktywnych w czasie zajęć	Uczniowie brawami reagują na pytania nauczyciela.			
	21 Pożegnanie. Improwizacja taneczna do piosenki „Gdzie jesteś jesieni?”		kaseta	artystyczno- techniczna	E – ekspresja muzyczna

Komentarz metodyczny:

W realizacji treści edukacji polonistycznej posłużyłam się technikami C. Freineta – fiszkami autokorektywnymi i swobodnym tekstem. *Fiszka – zadanie* to zapisane polecenie, które należy wykonać. Za pomocą *fiszki – sprawdzenie* uczniowie po wykonaniu zadania mogą sami sprawdzić i poprawić ewentualne błędy. Natomiast technika swobodnego tekstu to indywidualna wypowiedź, która daje nieograniczone możliwości twórcze, zarówno w treści jak i w formie. To również doskonałe ćwiczenie redakcyjne. W przeprowadzonych zajęciach wykorzystałam także zabawę z kłębkami włóczki. Zmusza ona uczniów do uważnego słuchania, zapamiętywania i redagowania swoich myśli w formie zdań. Celem tego ćwiczenia było także przygotowanie do samodzielnej pracy – pisania historii liścia.

Bardzo lubiane przez dzieci są ćwiczenia rachunkowe, szczególnie jeżeli zawierają element rywalizacji, np. wyścigi rzędów. Ich zadaniem jest wyćwiczenie sprawności matematycznej w każdym zakresie liczbowym oraz opanowanie różnych sposobów obliczania algorytmów.

Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach plastycznych. Dają one możliwość twórczego wypowiedzenia się w języku pozawerbalnym, ujawniają zdolności, dumę, przedstawienia świata na swój własny sposób.

Uczniowie pracowicie spędzili czas w szkole, a prace wykonane na lekcji były nie tylko źródłem radości dla dzieci, również źródłem wiedzy o dzieciach dla nauczyciela.

Bibliografia:

1. J. Hanisz *Program wczesnoszkolnej zintegrowanej edukacji XXI wieku klasy 1-3* WSiP, Warszawa 1999
2. A. Konieczna E. Grodzka Jurczyk *Wesoła szkoła. Kształcenie zintegrowane w klasie 3. Przewodnik metodyczny.* WSiP, Warszawa 2003
3. H. Dobrowolska W. Dziabaszewski A. Konieczna *Wesoła szkoła. Kształcenie zintegrowane w klasie 3, cz. 1*
4. J. Hanisz *Wesoła szkoła. Kształcenie zintegrowane w klasie 3. Matematyka cz.1.*
5. K. Zwolińska Z. Molicki *Mały słownik terminów plastycznych.* Wiedza Powszechna, Warszawa 1974
6. red. M. Lelonek T. Wróbel *Praca nauczyciela i ucznia w klasach 1-3.* WSiP, Warszawa 1990

ZALĄCZNIKI

Załącznik 1

„Gdzie jesteś jesieni” („Wesoła szkoła klasa 3”)

Załącznik 2

Szyfronada

Odczytaj hasło z szyfronady.

1	a	ą	b	c	ć	d
2	e	ę	f	g	h	i
3	j	k	l	ł	m	n
4	ń	o	ó	p	r	s
5	ś	t	u	w	y	z
6	ż	ź				

2 | 2 | 4 | 5 | 4 | 4 | 2

1 | 3 | 2 | 5 | 1 | 2 | 1

Załącznik 3

Przykładowe części mowy:

- Czasowniki:* spadam, unoszę się, tańczy wirować, lecieć, śpiewamy, będę spadać, spisz
- Rzeczowniki:* drzewa, listki, liście, las, jesień, malarka, park, koszyk, czerwień
- Przymiotniki:* żółty, brązowy, kolorowy, liściasty, pięciopalczasty, różnokolorowy, śliczny, wąski, mały, złoty
- Przysłówki:* dużo, wiele, w lesie, mało, wesoło, dobrze, po południu

Załącznik 4

Fiszka 1 (zadani): *Z podanego tekstu wybierz czasowniki i wpisz je w odpowiednie miejsca.*

Opadły leśne listki. Na mchu zielonym drzemią. Budzę je wietrzyk psotnik. Popycham je i targam, gwizdzę na nie wesoło, póki nie wstaną wszystkie i nie zatańczą wkoło. Bawcie się listki póki czas. Obudzę drzewa i zaśpiewa do tańca las.

one _____

wy _____

on _____

ja _____

Fiszka 1 (sprawdzenie)

one	<u>opadły, drzeźnią, nie wstana, nie zatańcza</u>
wy	<u>bawcie się</u>
on	<u>zaśpiewa</u>
ja	<u>budzę, popycham, gwizdę, obudę</u>

Załącznik 5**Karta pracy nr 73 ćwiczenie 3. (Wesoła szkoła. Kształcenie zintegrowane cz. 1)**

Wyobraź sobie , że jesteś spadającym listkiem. opowiedz lub napisz , kim dawniej byłeś i co się teraz z tobą dzieje, a także , co stanie się wkrótce. Wykorzystaj wybrane czasowniki wybranej grupy.

dawniej – rośłem, zieleniłem się, szumiałem, drzałem

teraz – lecę, spadam, wiruję, tańczę, unoszę się

wkrótce – spadnę, uschnę, zbutwieję, zbrązowieję, podniosą mnie, zostanę zasuszony.

Załącznik 6**Fiszka 2 (zadanie) – Jesienne rozmowy (Gazeta z klasą II nr 3/1999)**

Spośród nazw drzew wybierz te, które się rymują, odczytaj hasło:

akacja, brzoza, wierzba, dąb, topola, grab, jarzębina, modrzew, klon, buk, wiąz, świerk, kasztan, jodła, osika, brzoza.

Ludzie z pól zbierają plon, stwierdza smutno stary

Tak powoli wszystko znika, przytakuje mu

Wiatr jesienny to nasz wróg, skarży się wiekowy

Bo zbyt mocno nas wygina, dopowiada

Oj, podchodzi do mnie koza, z niepokojem mówi

Myślisz, że cię będzie bodła?, śmieje się wysoka

Hej, z daleka od tych drzew, zaszumiała stara

Fiszka 2 (sprawdzenie) Jesienne rozmowy (Gazeta z klasą II nr 3/1999)

Spośród nazw drzew wybierz te, które się rymują, odczytaj hasło:

akacja, brzoza, wierzba, dąb, topola, grab, jarzębina, modrzew, klon, buk, wiąz, świerk, kasztan, jodła, osika, brzoza.

Ludzie z pól zbierają plon, stwierdza smutno stary

Tak powoli wszystko znika, przytakuje mu

Wiatr jesienny to nasz wróg, skarży się wiekowy

Bo zbyt mocno nas wygina, dopowiada

Oj, podchodzi do mnie koza, z niepokojem mówi

b r z o z a

Myślisz, że cię będzie bodła?, śmieje się wysoka

j o d ł a

Hej, z daleka od tych drzew, zaszumiała stara

m o d r z e w

j e s i e n n e d r z e w k o

Załącznik 7

Karta pracy nr 38 „Wesoła szkoła klasa 3 cz. 1” Warszawa 2001

Rozwiązywanie zadań tekstowych złożonych

PLANETA LICZEB

38

1 Zosia przyniosła z sadu 5 listków jabłoni, 7 listków gruszy i 9 listków śliwy. Ile listków przyniosła Zosia z sadu?

2 Marysia przyniosła z parku 32 kolorowe liście. Dała 8 liści siostrze i 6 liści koleżance. Ile liści zostało Marysi?

Zosia przyniosła z sadu listków. Marysi zostało liści.

3 Oblicz.

$27 + 14 =$	$81 - 25 =$	$8 \cdot 9 =$	$48 : 6 =$
$48 + 26 =$	$76 - 18 =$	$7 \cdot 6 =$	$36 : 4 =$
$53 + 38 =$	$94 - 37 =$	$5 \cdot 8 =$	$56 : 7 =$
$39 + 47 =$	$66 - 49 =$	$4 \cdot 7 =$	$72 : 9 =$

4 Tomek ma 9 liści klonu i o 3 więcej liści kasztanowca. Ile liści ma razem Tomek?

Liści klonu:

Liści kasztanowca:

Razem ma:

Obliczenie w jednym zapisie:

Tomek ma liści.

Wpisz liczby.

5 Oblicz.

$2 \cdot 7 + 18 =$	$28 : 4 + 36 : 6 =$	$(3 + 5) \cdot 4 =$
$6 + 4 \cdot 9 =$	$81 : 9 - 27 : 9 =$	$35 : (21 - 16) =$
$30 - 3 \cdot 7 =$	$48 : 6 + 72 : 8 =$	$100 - (46 + 37) =$

(75)

str. 1

6 W 4 dużych skrzynkach jest po 15 kg pomidorów. W małej skrzynce jest 6 kg pomidorów. Ile kilogramów pomidorów jest we wszystkich skrzynkach?

Ile kilogramów pomidorów jest w dużych skrzynkach?
.....

Ile kilogramów pomidorów jest we wszystkich skrzynkach?
.....

We wszystkich skrzynkach jest kg pomidorów.
Rozwiązanie w jednym zapisie.
.....

7 Podkreśl dzielniki liczby 24.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 20, 24.

8 Podkreśl wielokrotności liczby 3.
1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 15,
18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 27, 30.

9 Skrzynka waży 3 kg. Do skrzynki wsypano 15 kg ziemniaków.

Ile waży skrzynka z ziemniakami?
Tara:
Netto:
Brutto:
Skrzynka z ziemniakami waży kg.

Ile ważą dwie skrzynki z ziemniakami?
..... · (..... +) =

10 W 3 skrzynkach jest po 7 kg sliwek, a w 2 skrzynkach po 8 kg sliwek. Ile kilogramów sliwek jest w tych skrzynkach?
.....
W tych skrzynkach jest kg sliwek.

11 Oblicz.

$3 + 5 \cdot 6 =$	$52 - 27 : 3 =$
$8 + 36 : 4 =$	$10 - 4 : 2 =$
$7 \cdot 6 + 8 =$	$5 \cdot 10 - 0 =$
$64 : 8 - 3 =$	$12 - 2 \cdot 6 =$

(76)

Załącznik 8

Swobodne teksty

Historia liścia dębu (1)

Urodziłem się pewnego pięknego, majowego dnia. Z dnia na dzień rosłem i stawałem się coraz bardziej zielony. Przez całe lato cieszyłem się światem, dawałem ludziom i ptaszkom cień w upalne dni. Gdy nadszedł październik, mój piękny, zielony kolor stawał się coraz jaśniejszy. Zacząłem żółcieć, czerwienieć i brązowieć. Ale chyba wtedy też byłem ładny, bo ludzie podziwiali moje kolory.

Pewnego listopadowego dnia wiatr mocniej dmuchnął i zwał mnie z drzewa. Przez dłuższy czas wirowałem w powietrzu, aż wreszcie upadłem na chodnik przed szkołą. Dziewczynka, która właśnie przechodziła, podniosła mnie i zabrała do domu. Włożyła mnie do swojej ulubionej książki. Później zaniósła do szkoły, a Pani wstawiła mnie do zielonego wazonu. Byli tam moi bracia z innych drzew. Przez całą zimę stałem w klasie i przysłuchiwałem się lekcjom. Nauczyłem się wielu ciekawych, nowych rzeczy. Wiosną dziewczynka nakleiła mnie na kolorowy papier i włożyła do kroniki klasy III. Zostanę tam przez wiele, wiele lat.

Opowieść listka (2)

Na wysokim drzewie był mój dom,
z góry oglądałem świat.
Spadłem nagle na ziemię,
bo zawiął mocniej wiatr.

Nie wiedziałem co dalej będzie,
ganiały mnie po wodzie łabędzie.
Dzieci na mnie dmuchały,
ptaszki mnie się bały.

Leżałem w parku, na ścieżce,
podniósł mnie chłopiec mały
i zaniósł swojej siostrze Agnieszce.

Historia pewnego liścia (3)

Przyszła wiosna. Zamknięte pączki na gałązkach wyczekiwały na pierwsze, ciepłe dni. Kiedy mocniej zaświeciło słońce, w górę wystrzeliły małe, zielone, listki. Z wielką radością powitała je przyroda. Małutki listek chciał prędko stać się pięknym, dużym listkiem.

Kolor jego był zielony, zaś powierzchnia gładka i delikatna. Dni stawały się coraz gorętsze i dłuższe. Coraz trudniej listkowi przetrwać dzień, brakuje mu wody. Kurczy się i skręca, by utracić jak najmniej wilgoci. Ulga nadchodzi nocą, lub gdy pada deszcz. Latem jego kolor jest ciemnozielony, a powierzchnia chropowata. Coraz częściej zaczynają padać deszcze. Gdy szaleją burze, liść drży z przerażenia, by go nie porwał wiatr. Jesienią zmienił kolor na rudawo-zielony.

Przyszedł dzień, gdy suchy wiatr zerwał go z gałęzi. Teraz jak inne liście tańczy i wiruje. Upadł w pobliżu drzewa. Usycha, staje się coraz bardziej brązowy. Chłopiec przechodzący obok zabrał go do domu. Włożył listek do albumu by się zasuszył. Będzie on kolorową pamiątką na długie, zimowe miesiące.

Liść (4)

Liść
listek, listeczek,
zielony, żółty, pomarańczowy,
tańczy, fruwa, wiruje, krąży,
dziś

Załącznik 9**Liście z działaniami.**

Ułóż działania od najmniejszego do największego wyniku, odwróć na drugą stronę i odczytaj hasło:

$20 + 5 \times 6 = D$	$35 : 7 + 30 = W$	$16 : 4 + 40 = N$	$2 \times 25 + 0 = L$	$31 + 5 \times 6 = Ś$
$2 \times 9 + 14 = Y$	$100 - 80 \times 2 =$ A	$17 + 8 \times 5 = Z$	$100 - 50 + 1 = I$	$20 \times 4 - 6 = C$
		$25 + 25 + 30 = I$		